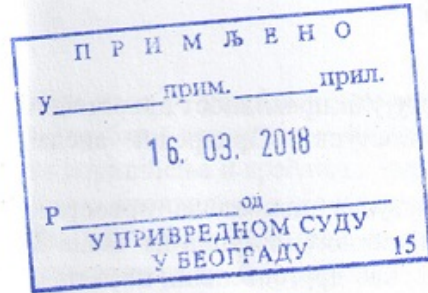

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
6 Пж /17
08.02.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Загорке Коловић, председника већа, судије Снежане Марић и судије Јована Кордића, чланова већа, у правној ствари тужиоца, " ДОО Београд, улица _____ број 29, кога заступа пуномоћник, адвокат Мирослав Рњаковић из Београда, улица Чаробне фруле број 32, против туженог „ЕУРОБАНКА“ АД Београд, улица Вука Караџића број 10, ради раскида уговора, вредност предмета спора 41.292,00 CHF одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду 30 П /2016 од 01.12.2016. године, у седници већа одржаној дана 08.02.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба туженог као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда у Београду 30 П /2016 од 01.12.2016. године.

Образложење

Првостепеном пресудом под горе наведеним бројем у ставу I раскинут је Уговор о кредиту бр. '07 закључен дана .2007. године између тужиоца, " ДОО Београд и тужене „ЕУРОБАНКЕ“ АД Београд, услед битно промењених околности. Ставом II обавезана је тужена да тужиоцу плати трошкове парничног поступка у износу од 325.177,00 динара.

Благовременом жалбом тужени побија првостепену пресуду из свих разлога прописаних чланом 373 Закона о парничном поступку. Указује да је у поступку доношења првостепене пресуде учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку јер првостепени суд није дао јасне разлоге на којима је засновао своју одлуку. Даље, указује да је првостепени суд донео погрешан закључак да су у конкретном случају испуњени услови за раскид уговора због промењених околности, те да на правилан начин није утврдио релевантне чињенице, што је резултирало погрешном применом одредбе члана 133, члана 134 и члана 135 Закона о облигационим односима. Тужени указује да првостепени суд пропустио да утврди шта је промењена околност у спорном уговорном односу и када је наступила и како је утицала на уговор, па предлаже да Привредни апелациони суд првостепену пресуду укине и тужбу одбаци или да исту преиначи и захтев тужиоца одбије и истог обавезе на накнаду трошкова парничног поступка или да првостепену пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Одговор на жалбу није поднет.

Испитујући правилност првостепене пресуде у смислу члана 386 став 1 Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да жалба туженог није основана.

У поступку доношења првостепене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, као ни битна повреда из члана 374 став 2 тачка 12 истог Закона на коју се жалбом туженог неосновано указује.

Првостепена пресуда нема недостатака због којих се њена правилност не може испитати. Разлози о битним чињеницама су дати и јасни. Тако дате разлоге у свему прихвата и овај суд.

Према чињеничном стању које је потпуно и правилно утврђено у првостепеном поступку, тужилац као корисник кредита и тужени као давалац кредита закључили су уговор о кредиту .2007. године, са роком од 120 месеци за куповину пословног простора на износ од 41.292 CHF у динарској противвредности по куповном курсу тужене на дан исплате, уз обавезу тужиоца да отплату месечних анuitета врши по средњем курсу тужене. Тужилац је преузео обавезу да туженој плаћа уговорну камату и добијени износ новца врати у време и на начин како је то утврђено уговором. У току периода отплате кредита од стране тужиоца, дошло је до повећања CHF према РСД што је за последицу имало повећање износа главнице кредита као и рата отплате кредита. Према налазу и мишљењу судског вештака економске средњи курс CHF у односу на динар, на дан прописивања уговора 25.09.2007. године био је 47,457 РСД, а на дан израде налаза 23.10.2016. године курс CHF у односу на РСД био 113,5398, што представља раст CHF од 239,25% у односу на иницијалну вредност курса (47,457 РСД). Из наведеног произлази да је тужилац од туженог, као даваоца кредита на основу уговорне обавезе примио износ од 1.928.980,55 РСД, односно 40.796,49 CHF, до дана израде налаза вратио туженом на име уговорне обавезе 5.134.156,53 РСД односно 60.138,08 CHF, те да је до краја враћања кредита у обавези да туженој врати износ од 751.563,17 РСД, односно 6.874,10 CHF.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право, када је применом члана 133 у вези са чланом 15 и 12 те чланом 1065 Закона о облигационим односима, закључио да су у конкретном случају наступиле околности које отежавају испуњење обавезе једне стране, у конкретном случају тужиоца, и да је тако закључени уговор неправично одржати на снази, јер више не одговара очекивањима уговорних страна и сврси самог уговора.

Одредбом члана 133 став 1 Закона о облигационим односима, прописано је, да ако после закључења уговора наступе околности које отежавају испуњење обавезе једне стране, или ако се због њих не може остварити сврха уговора, а у једном и у другом случају у тој мери, да је очигледно да уговор више не одговара очекивањима уговорних страна и да би по општем мишљењу било неправично одржати га на снази такав какав је, страна којој је отежано испуњење обавезе, односно странка која због промењених околности не може остварити сврху уговора, може захтевати да се уговор раскине.

Одредбом члана 15 Закона о облигационим односима, предвиђено је да у заснивању двостраних уговора, учесници полазе од начела једнаке вредности узајамних давања, а сходно члану 12 истог закона у заснивању облигационих односа и остваривању права и обавеза из тих односа, учесници су дужни да се придржавају начела савесности и поштења.

Одредбом члана 1065 Закона о облигационим односима прописано је да се Уговором о кредиту обавезује банка да кориснику кредита стави на располагање одређени износ новчаних средстава на одређено или неодређено време за неку намену или без утврђене намене, а корисници се обавезују да банци плаћа уговорену камату и

добијени износ новца врати у време и на начин како је утврђено уговором. Сходно члану 1066 истог закона, уговор о кредиту мора бити закључен у писменој форми, уговором се утврђује износ као и услови давања коришћења и враћања кредита

Из налаза и мишљења судског вештака јасно произилази да је у периоду отплате кредита од стране тужиоца дошло до повећања CHF према РСД, што је за последицу имало повећање износа главнице кредита и рата отплате кредита. Тужилац је тужбом тражио да се предметни уговор раскине због промењених околности, сматрајући да тако закључени уговор не одговара више очекивањима уговорних страна, односно да су наступиле околности које отежавају испуњење обавезе једне стране, односно овде тужиоца и да се због тих промењених околности не може остварити сврха уговора, те да је очигледно да уговор више не одговара очекивањима уговорних страна и да је неправично одржати га на снази.

У конкретном случају у периоду отплате кредита од стране тужиоца дошло до повећања CHF према РСД, што је за последицу имало повећање износа главнице и рата отплате кредита, а то је у директној несразмери уговорној вољи и очекивања уговорних страна, сходно члану 15 Закона о облигационим односима. Наиме, тужилац је стављен у неравноправан положај у односу на тужену и доведен у ситуацију да сам сноси ризик пословања тужене и промену вредности валуте на којој се базира уговор.

Овај суд налази да је правилан став првостепеног суда, да је захтев тужиоца основан, због очигледног повећања CHF у току трајања Уговора о кредиту, што је проузроковало повећање обавезе тужиоца као корисника кредита до те мере да уговор о кредиту не одговара више очекивањима због којих је закључен, те да због отежаног испуњења и неостваривања сврхе таквог уговора исти треба раскинути према цитираној одредби члана 133 Закона о облигационим односима.

Ово посебно, што је првостепени суд правилно ценио ваљаност закљученог уговора у смислу члана 103 Закона о облигационим односима, налазећи да у моменту закључења уговора исти није био ништав са аспекта наведене законске норме, а имајући у виду утврђено чињенично стање у току првостепеног поступка, као и наводе самих странака, јер и поред енормне ап्रेसијације CHF, која је наступила мимо воље уговорних страна у току трајања отплате кредита, уговор није ништав од закључења, јер је приликом његовог закључења било дозвољено уговарање валутне клаузуле, али у току трајања уговора дошло је до околности које се у том тренутку нису могле предвидети, односно до енормног скока CHF, независно од воље уговарача, услед чега је висина обавезе тужиоца, као корисника кредита, која је била условљена курсом CHF знатно увећана, а такво увећање јесте промењена околност из члана 133 Закона о облигационим односима, због чега је захтев тужиоца да се уговор раскине основан.

Валутна клаузула, у конкретном случају CHF, представља дозвољен правни посао који даваоца кредита, тужену банку штити од евентуалних финансијских поремећаја на тржишту, односно од промене вредности новчаних средстава пуштених у течај. Новчана средства која се пуштају у течај су у динарима, а страна валута CHF служи као валориметар ради обрачуна износа дуговања који се измирују у динарима. Валутна клаузула не може служити као механизам обогаћења уговорне стране, чија је корист установљена, већ је искључиво као механизам обезбеђења у случају поремећаја на финансијском тржишту, који би довео до обезбеђивања домаће валуте РСД која је исплаћена на име кредита.

У вези са тим, неосновани су жалбени наводи тужене у којима се истиче да нагли скок курса CHF не представља промењену околност, јер нагли скок CHF, а према становишту тужене је објективна околност, која сама по себи не може представљати промењену околност, те да само субјективна околност, која је везана за конкретно право и конкретно лице, може представљати промењену околност у смислу члана 133

Закон о облигационим односима. Ово стога што у конкретном случају, нагли скок курса CHF у односу на еуро и РСД јесте за тужиоца, као конкретно лице и субјективна околност и промењена околност, посматрано са аспекта Уговора о кредиту чији се раскид тражи. Скок курса CHF у односу на еуро и динар јесте битна чињеница и промењена околност у конкретном случају, јер се рата кредита коју је тужилац плаћао вишеструко повећала и то јесте промењена околност која отежава испуњење уговорне обавезе тужиоца.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка, донета на основу члана 153 и члана 154 и члана 163 Закона о парничном поступку, а исти су одмерени правилном применом важеће Таксене и Адвокатске тарифе.

Из наведених разлога, на основу члана 390 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци ове пресуди.

СМ/МГ/БС

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Загорка Коловић, с.р.

За тачност отправка

